

15.11.2012.

Б
Р
О
Ј

11

BILTEN

**Poljoprivredna savetodavna i
stručna služba Jagodina**

SADRŽAJ BILTENA:

STOČARTVO

- GAJENJE TELADI - POJAVA MEĐUSOBNOG SISANJA

- Dipl.ing.Dragan Jakovljević

RATARSTVO

- NAVODNJAVANJE USEVA

- Dipl.ing.Milanka Miladinović

- SEME S TAVANA

- Dipl.ing.Miodrag Simić

POVRTARSTVO

- USPEŠNA PLASTENIČKA PROIZVODNJA

- Dipl.ing Dragan Mijušković

- SUPSRATI ZA PROIZVODNJU RASADA

- Dipl.ing.Mira Miljković

VOĆARSTVO I VINOGRADARSTVO

- GREŠKE U SADNJI VOĆAKA

- Dipl.ing.Dejan Jocić

ZAŠTITA BILJA

- ZAŠTITA VOĆNJAKA U NOVEMBRU

- Dipl.ing.Ružica Đukić

STOČARSTVO

GAJENJE TELADI - POJAVA MEĐUSOBNOG SISANJA

Pojava da pojedine junice i krave sisaju druga grla u grupi ili stadu je nepoželjno ponašanje, čije osnove treba tražiti još u periodu tečne ishrane teladi mlekom ili zamenom za mleko. Naime, svaka krava koja sisa druge predhodno je to činila dok je bila junica, odnosno tele. Tele kada je s kravom, obično sisa svoju majku 10-12 puta dnevno, u ukupnom trajanju od 20 do 60 minuta. Međutim, tele koje se napaja ima na raspolaganju daleko kraće vreme da popije mleko, tako da se nagon za sisanjem nastavlja i nakon završenog napajanja. Zbog toga telad nastavlja sa sisanjem delova tela druge teladi (vime, ušne školjke, pupak). Primarni uzrok je prirodni refleks sisanja ali i dosada i radoznalost mogu biti razlog za uzajamno lizanje i sisanje. Ova pojava se kasnije nastavlja kod priplodnih junica i krava koje sisaju vime drugih grla. Posledice međusobnog sisanja kod teladi su najčešće zapaljenje pupka ili spoljnog dela slušnog kanala i srednjeg uha zbog bakterijskih infekcija. Moguće je, takođe, da se zbog lizanja u sirištu nakupi dlaka, koja s pljuvačkom formira loptu. Ove lopte, ponekad kod odraslih grla veličine 15-20 cm, mogu da dovedu do poremećaja u probavi i do zatvora, pa čak i do uginuća. Najznačajnije posledice uzajamnog sisanja kod junica jesu upala vimena i oštećenje četvrti (trosise ili dvosise prvotelki) i zbog toga dobijanje manje mleka posle telenja. Osim genetske komponente (pojava sisanja je češća kod simentalske teladi, nego kod holštajnske) značajniji su i uslovi koji izazivaju stres. Da bi se pojava sisanja smanjila, kod teladi u napajanju treba preduzeti sledeće mere: produžiti vreme napajanja oko 10 minuta, primeniti pravilnu tehniku ishrane, višekratno napajanje s manjom količinom mleka bilo bi povoljnije, telad po napajanju treba da je pojedinačno fiksirana još 10-30 minuta do prolaska nagona za sisanjem, obezbediti dovoljno prostora u boksu i slobodan izlazak iz grupnog boksa u ispust, treba eliminisati socijalni stres i zadovoljavanje nagona za igrom, već od druge nedelje života teladi na raspolaganju treba da bude seno visokog kvaliteta i koncentratna smeša, kao i voda za piće, obezbediti nesmetan pristup hrani i vodi, izbegavati deficit energije pri zalučanju, treba se adekvatno ophoditi prema životinjama i brže reagovati prilikom pojave bolesti, kao i izbegavati da se teletu u usta stavlja prst ili prsti da ih sisa. Neka novija razmatranja ovog problema ukazuju na širu lepezu okolnosti od značaja za smanjenje ove pojave. Generalno sve rase i forme svih veličina mogu da budu time pogođene. Upadljivo je ipak da je u pojedinim stadima međusobno sisanje teladi jako izraženo, dok je u drugima pojava praktično zanemarljiva. Smatra se da je ovo dobrim delom rezultat razlika u upravljanju stadom.

Za manju pojavu sisanja kod teladi navodi se čak da je važno da krave i steone junice na osam nedelja pre telenja budu u priplodnoj kondiciji, kao i da se nakon toga izbegava njihova utovljenost ili pothranjenost sve do porođaja. Dalje, zdrave majke, telenja bez problema, manja pojava mlečne groznice i edema vimena takođe su značajni. U zasušenom periodu krava, odnosno dva meseca pre telenja junica potrebno je da nema poremećaja u prometu hranljivih materija, da su adekvatno obezbeđene sve njihove potrebe za energijom, proteinima makro i mikroelementima i vitaminima. Kod teladi je važan odgovarajući menadžment u napajanju kolostrumom i u periodu napajanja mlekom ili zamenom za mleko. Veoma je značajno davanje po volji ukusnih i visokosvarljivih koncentratnih smeša bogatih energijom i odgovarajućeg sadržaja proteina do 120 dana života, kao i izuzetno kvalitetnog sena tokom celog perioda uzgoja. Cilj je da se u odgajanju, u uzrastu od 3 meseca postigne telesna masa od 125 kg kod simentalske i 110 kg kod teladi mlečnih rasa.

Kada je reč o smeštaju, potrebno je obezbediti puno svežeg vazduha, dobru ventilaciju, ali bez promaje i dovoljno površine i vazdušnog prostora po teletu. U grupnom držanju poželjna je manja razlika u uzrastu teladi u grupi, najviše dve nedelje. Prostorije sa dovoljno svetla su prijatnije za smeštaj a one pravougaonog oblika obezbeđuju mirniju atmosferu u odnosu na kvadratne. Lanci i

trake koje vise s plafona da bi se telad igrala kao i prazna kanta za napajanje s više cucli smanjuju međusobno sisanje kod teladi.

Savetodavac za stočarstvo
Dipl.ing.Dragan Jakovljević

RATARSTVO

NAVODNJAVANJE USEVA

Kod nas se navodnjavanje primenjuje na malim površinama, ispod stvarnih potreba i realnih mogućnosti, bez obzira što su naše mogućnosti velike i što se navodnjavanjem obezbeđuje sigurna, stabilna i intezivna poljoprivredna proizvodnja.

Postoji više načina navodnjavanja, u našim uslovima se uglavnom primenjuje orošavanje ili veštačka kiša i lokalno navodnjavanje, kapanje i mikrokišenje. Za ove načine navodnjavanja postoji brojna oprema sa različitim eksplatacionim rešenjima i svaka od te opreme ima svoje mogućnosti a u određenim uslovima daje dobre rezultate. Zato posebnu pažnju treba posvetiti izboru opreme za navodnjavanje i po potrebi konsultovati stručno lice, jer ukoliko se tu desi promašaj, kasnije se javljaju brojni problemi, često nerešivi u kasnijim fazama.

U našim uslovima u njivskoj proizvodnji veštačka kiša daje dobre rezultate, jer je naše područje rejon sa dopunskim naodnjavanjem, tako da se biljkama nedostatak padavina u toku vegetacije nadoknađuje veštačkom kišom. Kapanje i mikrokišenje takođe imaju svoje mesto na manjim površinama, prvenstveno u zaštićenom prostoru, baštama, povrtnjacima, višegodišnjim zasadima, voćnicima i vinogradima. Od ratarskih useva u uslovima navodnjavanja prvenstvo treba dati industrijskom bilju: šećernoj repi, soji a zatim i kukuruзу.

Prilikom navodnjavanja posebnu pažnju treba posvetiti režimu navodnjavanja, kada zalivati i sa koliko vode. Zalivanje treba da je pravovremeno, da bi se održala optimalna vlažnost zemljišta tokom celog vegetacionog perioda. Koliko vode treba dodati jednim zalivanjem, odnosno kolika je zalivna norma zavisi od zemljišta i njegovih vodno-fizičkih osobina i kapaciteta za vodu u sloju korenovog sistema. Na lakšim, peskovitim, zemljištima norma je manja i obavljaju se češća zalivanja, dok je na težim, glinovitim, zemljištima norma veća a vremenski period između zalivanja je duži. Takođe, zalivanje treba pravilno odrediti, jer ako je ono manje biljke su nedovoljno snabdevene vodom do sledećeg zalivanja, a ako je norma veća dolazi do prevlaživanja zemljišta, troši se više vode i to poskupljuje proizvodnju. U uslovima prevlaživanja takođe dolazi do neželjenih posledica kao što je ispiranje hraniva u dublje slojeve a može da izazove i zabarivanje i zaslanjivanje zemljišta.

Kod prolećnih ratarskih useva sezona navodnjavanja je u letnjem periodu (jun, jul i avgust). Tu se primenjuje navodnjavanje prema kritičnom periodu za vodu, analiziraju količine padavina u predvegetacionom periodu, prate se faze razvića i u kritičnom periodu se obavlja zalivanje. Ako u nekom kritičnom periodu ima dovoljno padavina onda se zalivanje izostavlja. Ukoliko se suša javi van kritičnog perioda onda treba obaviti zalivanje, jer suša uvek smanjuje prinos, ali najveće umanjenje je u kritičnom periodu, a taj period je u vreme intezivnog porasta, formiranja biomase, cvetanja, oplodnje i nalivanja zrna što zavisi od biljne vrste.

Savetodavac za ratarstvo
dipl.ing.Milanka Miladinović

SEME S TAVANA

Setva nedeklarisanog semena doneće niži prinos, ali povećati rizik proizvodnje zbog:

- * Genetskog cepanja unutar sorte, posebno kod novih sorti strnih žita.
- * Biološko mešanje sorti-posledica stranooplodnje(strna žita su samooplodna, ali postoji 2-6% stranooplodnje, što je naročito rizično kod tritikalea).
- * Degeneracija sorte kao posledica interakcije sa uslovima spoljne sredine.
- * Mehaničko mešanje sorti pri setvi ili žetvi.

Ukupni gubici prinosa kao posledica gore navedenih razloga mogu biti između 5% i 20% zavisno od dužine nekontrolisanog reprodukovanja semena.

Ovo nisu svi gubici koji nastaju upotrebom „**semena s tavana**“. Semenom se prenose mnogobrojni prouzrokovaci bolesti opasni za zdravlje ljudi i životinja. Mikroorganizmi luče mikotoksine koji se nikako ne mogu izdvojiti ili neutealisati u krajnjem proizvodu od žita: hlebu, **pivu** itd. Ekonomski najštetnije i najpoznatije bolesti su glavnica pšenice(**Tilletia sp.**) gar ječma(**Ustilago sp.**), trulež semena(**Fusarium sp.**) itd. Svi prouzrokovaci bolesti se uklanjaju u toku proizvodnje ili dorade semena ili njihovom pravilnom dezinfekcijom.

Semenom srtnih žita se prenose i ražmnožavaju korovi od kojih su neki vrlo agresivni i teško se eliminišu: divlji ovas(*Avena fatua*), prilepača(**Galium aparine**), smrdljevak(**Bifora radians**), palamida(**Cirsium arvense**), poponac(**Convolvulus sp.**) i drugi. Zakorovljeni usev smanjuje prinos. „**Seme s tavana**“ nije ispitano na klijavost i čistoću. Pošto proizvođači neznaju ove parametre, uvećavaju količinu semena u setvi pšenice za 50 do 100 kg po hektaru.

U Srbiji se svake godine 50% površina poseje „**semenom s tavana**“, a to je oko 300.000 hektara. Ako proizvođači uvećaju setvenu normu za 50 kg/ha utroši-baci se 15.000 tona pšenice. Uzmimo da je jedna tona pšenice oko 200 evra, vrednost bačenog zrna je 3 miliona evra, a da se ova pšenica pretvori u brašno, odnosno hleb, vrednost bi bila pet puta veća. Povećana norma setve „**semena s tavana**“, ako je klijavost dobra može stvoriti problem preguste setve i poleganja, a tu su gubici u prinosu i kvalitetu još veći.

Proizvodnji bez deklarisanog semena, uz skromno đubrenje, nekvalitetnu setvu, neodgovarajuću zaštitu useva, ne treba ni pomoć stručnjaka, a tako se zatvara začaran krug.

AKO PROIZVOĐAČI SAGLEDAJU I POSTANU SVESNI PROBLEMA, TO JE KORAK KA NJEGOVOM REŠENJU.

Savetodavac za ratarstvo
Dipl.ing. Miodrag Simić

POVRTARSTVO

USPEŠNA PLASTENIČKA PROIZVODNJA

Za uspešnu plasteničku proizvodnju osim osnovnih elemenata koju čine: noseća konstrukcija, folija, sistemi za provetravanje, grejanje, sistemi za navodnjavanje, prihranjivanje i dopunsko osvetljenje, moramo imati i mnogo pomoćnih materijala kao što su: mehanizacija za obradu, đubrenje i zaštitu, razni tipovi stolova, sanduci za setvu, saksije, kotejneri, konstrukcije za vezivanje i razne alate motike, ašovi grabulje, i različite sadiljke.

Konstrukcija za vezivanje, čine je kanapi ili čelična žica koju razvlačimo duž platenika i pod krovom platenika koja služi za vezivanje biljaka od njihove osnove ili pobodena u zemlju. Ukoliko se bavimo špalirskim sistemom gajenja neophodne su nam polietilenske mreže koje mogu biti različitih dimenzija u zavisnosti od kulture koju gajimo, bitne su i zelene mreže za zaštitu od sunca takođe ih ima različitih dimenzija. Za zaštitu od insekata postavljaju se ispod ventilacionih otvora mreže.

Komore za setvu semena manjih dimenzija veoma su pogodne u toku zime, jer seme uvek brže klija pri optimalnoj temperaturi.

Stolovi namenjeni za proizvodnju rasada, visine 90 cm, bočni 110cm, a sredinom objekta 220 cm.

Sanduci za setvu semena ili pikiranje rasada mogu biti od drveta, stiropora i pvc materijala različitih dimenzija, a najčešće su 55x35x6cm.

Saksije su najčešćih dimenzija 4x4 do 10x10 u zavisnosti od kulture koju sejemeo. Mogu biti od gline, treseta, papira i plastične, koje punimo zemljišnom smešom ili supstratom.

Sistem kontejnera namenjen za savremenu proizvodnju, gde je za punjenje saksija neophodan kvalitetan supstrat.

Mehanizacija koriste se jednoosovinski ili dvoosovinski traktori, sa plugovima razrivačima, drljača, eko kultivatori. U plastenicima se rasad sadi sadilicom ili ručno.

Zaštita se obavlja ručno prskalicama ili mašinski atomizerima, u plasteniku neophodne su nam kosilice i tarupi za sitnjenje biljnih ostataka.

U objektima je neophodno kontrolisati temperaturu, vlagu i ugljen-dioksid, savremeni objekti kompjuterski tj. automatski regulišu ove parametre.

Za berbu i pakovanje povrća potrebna je i odgovarajuća ambalaža, u te svrhe se najčešće koriste džakovi, i razne vrste gajbi koje mogu biti od različitog materijala pogodne za pakovanje i transport povrća.

Savetodavac za povrtarstvo

Dipl. ing Dragan Mijušković

SUPSRATI ZA PROIZVODNJU RASADA

Supstrat je zemljište u koje sejemo seme i u kome mlade biljke treba da provedu vreme do rasađivanja. Samim tim što biljke provode dobar deo najosetljivije faze svog života, dovoljno govori koliko je značajan kvalitet supstrata. Danas na tržištu ima previše vrsta supstrata što stvara konfuziju kod proizvođača kojima je usled previše informacija, sve teže napraviti pravilan izbor. Iz tog razloga, a da bi preventivno sprečili probleme (kakvih je usled loših supstrata nažalost bilo), pokrenut je uvoz kvalitetnih danskih Pindstrup supstrata.

Treba istaći da mnogi supstrati na tržištu uglavnom zadovoljavaju te uslove i ukoliko je izbor pravilan ne treba očekivati probleme. Međutim problemi se javljaju i tek tada do izražaja dolazi mnogo značajniji deo, tj. Interna kontrola supstrata, odnosno kontrola proizvođača da li isporučeni materijal upravo odgovara propisanom standardu. I upravo ta kontrola podstakla je na uvoz pomenutih Pindstrup supstrata.

Kvalitetne supstrate odlikuju sledeće osobine. Oni su lagani, ne sadrže patogene, imaju regulisanu pH vrednost- kiselost, imaju dobro regulisan vodno-vazdušni režim i imaju dovoljno hrane za fazu kroz koju biljka treba da prođe. Taj vremenski period je oko 2-4 nedelje. U slučaju uzgoja u kontejnerima i čašama manje zapremine ranije će se javiti potreba za prihranom, što je slučaj i u uslovima intezivnog i češćeg navodnjavanja kada dolazi do ispiranja. Prihrana se vrši folijarno na 7-10 dana.

U povrtarskoj praksi, tj. Proizvodnji rasada koriste se dimenzije 0-5mm za setvu većine sitnosemenih kultura poput paradajza, paprike, plavog patlidžana, salate, kupusa i dr. Za pikiranje istih kultura koristimo granulacije 0-10mm. Za setvu krupnosemenih kultura koristimo granulacije 0-20mm. Važno je pomenuti da se za veće čaše koriste supstrati krupnije granulacije. Podatke o pH vrednosti i strukturi supstrata nalaze se utisnuti na džakovima. U Srbiju se uglavnom uvoze supstrati sa pH vrednošću od 6,0 što u kratkoj proizvodnji rasada odgovara svim regionima i kulturama. Mnogo ozbiljniji pristup ovom pitanju treba posvetiti kod kultura koje provode veoma dug period u supstratu poput gajenja paradajza, paprike, jagoda i dr. u džakovima i saksijama. Tada u obzir uzimamo i kvalitet vode i način prihrane.

Vodno-vazdušni režim zavisi od sadržaja svetlih i tamnih treseta u supstratu i njihove strukture. Radi sprečavanja pojave presušivanja u supstrat su dodati specijalni okvašivači sa ulogom održavanja vlažnosti i lakšeg ponovnog kvašenja. Ovo je jedna od značajnih prednosti Pindstrup supstrata. Seme i mlade biljke kroz ceo razvoj zahtevaju i vodu i vazduh. Kvalitetan supstrat po

zalivanju određeni deo vlage zadržava, a suvišnu otpušta tako da u supstratu ostaju optimalne količine vode i dovoljno pora u kojima se nalazi vazduh. Prevlažen supstrat dovodi do veće pojave bolesti, a ukoliko je prevlaživanje izraženo i dugotrajno može doći i do gušenja biljaka. Do prevlaživanja može doći i zbog lošeg sastava i strukture smeše u koju sejemo naročito u uslovima prečestog zalivanja, usled primene domaćih kontejnera i čaša i kod kod vlastito spremanih supstrata.

Savetodavac za povrtarstvo
Dipl.ing. Mira Miljković

VOĆARSTVO

GREŠKE U SADNJI VOĆAKA

Jesenja sadnja voćaka obavlja se tokom oktobra i novembra, kada su temperature vazduha iznad nule i kada zemljište nije smrznuto. Za uspešno gajenje voćaka jako je bitna pravilna sadnja. Najčešće greške koje se čine prilikom sadnje voćaka su:

- rupe se kopaju kasno i nisu dovoljno velike,
- sadnice se ne pripremaju na odgovarajući način,
- sadnice se sade duboko,
- koren sadnice se ne zatrpava odgovarajućom zemljom,
- nepravilno se dodaju mineralna đubriva,
- nepravilno se dodaje stajnjak,
- ne obavlja se obavezno zalivanje posle sadnje,
- u hladnim krajevima gde preči golomrazica ne nagrće se zemlja oko sadnice.

Ako se sadnice sade u rupe, treba ih kopati bar mesec dana pre sadnje, posebno na težim zemljištima. Dimenzije rupe su prečnika 100-120 cm i dubine 60 cm.

Pre sadnje sadnice treba pregledati i oštrom makazama odrezati oštećene delove korena uspravno na pravac pružanja korena. Na taj način se pravi najmanja rana. Tako pripremljene sadnice trebalo bi držati 24 časa u smeši balege i ilovače ili u vodi da bi se osvežile. Posebno je važna dubina sadnje. Da bi se obezbedila pravilna dubina voćke ne bi trebalo saditi bez sadne daske, a ako je nema u istu svrhu može poslužiti i duža drška lopate. Pre sadnje sadna daska treba da se postavi vertikalno, bez obzira na pad terena.

Sadnice treba posaditi tako da zona korenovog vrata bude u visini gornje ivice sadne daske.

Sleganjem zemlje, na koje treba računati, korenov vrat će doći u visinu nivoa zemlje. Mesto kalemljenja ne sme biti u zemlji nego desetak cm iznad površine zemljišta. Praksa je pokazala da je za uspešno primanje sadnica važno da koren povređen prilikom vađenja u rasadniku bude zatrpan samo oranicom koja ne sme da se đubri prilikom sadnje. U tu svrhu, površina humke u sredini rupe treba pre sadnje da se pokrije sa nekoliko cm oranice. Na ovaj sloj oranice, u skladu sa visinom sadne daske postavlja se koren voćke, koji takođe treba zatrpavati nađubrenom oranicom. Posle sadnje obavezno je zalivanje voćke. Mineralna đubriva treba dodavati samo prema savetu poljoprivrednog stručnjaka (jer je obavezno potrebna analiza zemljišta). Ona se moraju dobro izmešati sa zemljom. Da bi se to postiglo, zemlja kojom će se zatrpavati rupa sa oraničnog treba da se razvuče u sloju debljine 10 cm, a zatim se po tom sloju raspe odgovarajuće đubrivo. Prilikom zatrpavanja rupe, ona će se pomešati sa zemljom. Stajnjak ne sme da se stavlja na dno rupe. Poluzgoreli stajnjak se dodaje po završenoj sadnji oko sadnice u vidu prstena, a zatim se pokrije slojem zemlje. Bez obzira na to kolika je vlažnost zemljišta u koju se sadi, posle zatrpavanja sadnice treba obavezno dobro zaliti, sve dok se na površini ne pojavi mehurići. Posle zalivanja obavezno treba nagrnuti suhu zemlju. U krajevima gde preči golomrazica, posle sadnje oko sadnice treba napraviti humku visine 20-30 cm, da bi se koren tek posađene voćke zaštitio od niskih zimskih temperatura. Humke treba u proleće razgrnuti. Da bi se formirala krošnja, sadnica se

orezuje tek u proleće pre kretanja vegetacije. Nakon sadnje, ako se ne pravi humka, u jesen treba napraviti zaštitu oko voćke i zaštititi je od zečeva i ostale divljači.

Savetodavac za voćarstvo i vinogradarstvo
Dipl.ing. Dejan Jocić

ZAŠTITA BILJA

ZAŠTITA VOĆNJAKA U NOVEMBRU

U toku jeseni poljoprivredni proizvođači treba da izvrše čišćenje voćnjaka. Gljivice i bakterije koje su se razvile u toku vegetacije prezimljuju na različite načine.

Na opalom lišću :

- šupljikavost lista koštičavog voća(Stigmina corpophylla)
- krastavost ploda jabuke i kruške(Venturia inaequalis, Venturia pyrina,)
- plamenjača šljive(Polystigma rubrum)

Na kori i grančicama:

- krastavost ploda jabuke i kruške(Venturia inaequalis, Venturia pyrina)
- kovrdzavost lista breskve(Taphrina deformans)
- rogač šljive (Taphrina pruni)
- rak rane na drvetu(Nectria galligena, Pseudomonas syringe)
- bakteriozne plamenjače jabuke i kruške(Ervinia amylovora),

Na mumificiranim plodovima:

- Monilia fructigena

Zato je potrebno odstraniti opalo lišće, sasušene grančice i mumificirane plodove izneti ih iz voćnjaka i spaliti. Na taj način se odstranjuje populacija patogena i smanjuje infektivni potencijal bolesti za sledeću godinu.

U toku novembra meseca takođe je potrebno izvršiti i prskanje bakarnim preparatima, takozvano plavo prskanje voćaka.

Vreme tretiranja: Prskanje treba uraditi kada na voćkama opadne 2/3 lišća. Na taj način se sprečava ulazak patogena kroz ožiljke na mestu opalog lišća. Tretiranje treba obaviti po lepom vremenu, bez vetra (da ne dodje do zanošenja preparata), kada je t iznad 10°C.

Bakarni preparati u toku vegetacije mogu da izazovu fitotoksičnost .

Način tretiranja: Tretiranje se vrši uz utrošak 800 do 1000 l vode po hektaru. Treba dobro okupati biljke. Koncentracija zavisi od vrste sredstva .

Izbor preparata:

Svi preparati koji se koriste za plavo prskanje pripadaju grupi bakarnih jedinjenja. Koriste se sledeća sredstva:

Bordovska čorba u koncentraciji 1.5%,

Blauvit u koncentraciji 1%,

Bakarni oksihlorid 50, u koncentraciji 0.75%,

Kupragin u koncentraciji 1%.

Cuproxat u koncentraciji 0.35%.

Voćnjaci su često i stanište glodara. Glodarima ne odgovaraju često obrađivane površine, zato često naseljavaju parkove, pašnjake, voćnjake i slično. Hrane se korenima voćaka i mogu oštetiti i osušiti red voća do 100 m dužine. Potrebno je utvrditi prisustvo i brojnost glodara u voćnjaku, da bi se pravovremeno izvršilo njihovo suzbijanje.

Savetodavac za zaštitu bilja
Dipl.ing. Ružica Đukić